

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 29 grudnia 2021 r.

Poz. 1198

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI¹⁾**

z dnia 13 grudnia 2021 r.

w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Wprowadzanie i monitorowanie programów zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkołach” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji rynkowej „Wprowadzanie i monitorowanie programów zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkołach” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Edukacji i Nauki: *P. Czarnek*

---

¹⁾ Minister Edukacji i Nauki kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji i Nauki (Dz. U. poz. 1848 i 2335).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 grudnia 2021 r. (poz. 1198)

INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI RYNKOWEJ „WPROWADZANIE I MONITOROWANIE PROGRAMÓW ZAPOBIEGANIA PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ W SZKOŁACH” DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI

1. Nazwa kwalifikacji rynkowej

Wprowadzanie i monitorowanie programów zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkołach

2. Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Certyfikat

3. Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Ważny bezterminowo

4. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji rynkowej

6 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

5. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji rynkowej

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Wprowadzanie i monitorowanie programów zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkołach” samodzielnie (w rozumieniu gotowości do podjęcia odpowiedzialności, zaplanowania prac, podejmowania decyzji) planuje i realizuje rozwiązania mające na celu długoterminowe zapobieganie występowaniu przemocy szkolnej, wykluczaniu i przesładowaniu rówieśniczemu. Podejmuje czynności mające na celu analizę układów interpersonalnych w szkole, norm zachowań rówieśniczych oraz klimatu szkoły postrzeganego przez uczniów. Czynniki włącza społeczność uczniów, nauczycieli i rodziców w projektowanie programów profilaktycznych. Powyższe działania realizuje, posługując się również wiedzą oraz umiejętnościami z zakresu prowadzenia badań partycypacyjnych. W swoich działaniach uwzględnia program wychowawczo-profilaktyczny oraz specyfikę szkoły. Podejmowane czynności wykonuje z wykorzystaniem specjalistycznej wiedzy dotyczącej dynamiki grupy rówieśniczej, przyczyn i wymiarów przemocy oraz przesładowania rówieśniczego, a także efektywnych sposobów zapobiegania tym zjawiskom. Doskonali i rozwija swoje kompetencje w oparciu o najnowsze wyniki badań i rekomendowane metody zapobiegania przemocy. Osoba posiadająca kwalifikację rynkową jest przygotowana do samodzielnej pracy, a także do pracy jako członek szerszych zespołów pedagogicznych. Może inicjować zmiany i innowacje w istniejących już programach wychowawczo-profilaktycznych, a także przeprowadzać ewaluację i dostosowywać programy do jej wyników. Wdraża działania prewencyjne wpływające na poprawę klimatu szkoły.

Zestaw 1. Projektowanie i prowadzenie badań partycypacyjnych w społeczności szkolnej	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Posługuje się wiedzą dotyczącą diagnozy zapotrzebowania na programy zapobiegania przemocy w szkole	<ul style="list-style-type: none"> - omawia źródła i sposoby pozyskiwania informacji dotyczących problemu przemocy rówieśniczej w szkole, - omawia sposoby zbierania danych dotyczących przemocy rówieśniczej od uczniów, nauczycieli i rodziców, - analizuje potrzeby w zakresie współpracy z instytucjami spoza szkoły w zakresie pozyskiwania danych o występowaniu przemocy, w tym o liczbie i rodzajach interwencji związanych z agresją i przemocą, dozorach kuratorów sądowych, sprawach skierowanych do sądu rodzinnego, rozmianach zjawiska przemocy w rodzinach uczniów, - omawia metody diagnozy potrzeb indywidualnych i grupowych w zakresie profilaktyki przemocy rówieśniczej, - analizuje specyfikę i trudności, jakie mogą wystąpić podczas zbierania informacji o przemocy rówieśniczej (problem anonimowości, specyficzna kultura szkoły i panujące w niej normy, przekonania nauczycieli i rodziców).
Posługuje się wiedzą dotyczącą badań partycypacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podstawowe zasady prowadzenia badań partycypacyjnych w społeczności szkolnej, - omawia zasady prowadzenia obserwacji w szkole, - omawia metody i narzędzia stosowane podczas badań partycypacyjnych, takie jak Photovoice, - omawia założenia prowadzenia konsultacji z uczniami, - omawia zasady i założenia budowania uczniowskich zespołów partycypacyjnych.
Prowadzi badania partycypacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - zbiera i opracowuje informacje dotyczące sytuacji w społeczności szkolnej w zakresie relacji interpersonalnych, w tym przemocy rówieśniczej, - przygotowuje plan badań z uwzględnieniem zastosowanych narzędzi partycypacyjnych, takich jak: debata, burza mózgów, - prowadzi działania z uczniami, uwzględniając zasady budowania wspierającej społeczności oraz dawania poczucia mocy (empowerment psychologiczny i grupowy), - opracowuje wraz z uczniami rozwiązania dotyczące zdiagnozowanej sytuacji (problemu), - prezentuje opracowany samodzielnie raport z badań partycypacyjnych, - analizuje trudności związane z partycypacyjnym podejściem do rozwiązywania problemów w szkole.
Zestaw 2. Posługiwanie się wiedzą dotyczącą przemocy rówieśniczej oraz ogólnoszkolnych programów zapobiegania przemocy rówieśniczej	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Posługuje się wiedzą dotyczącą przemocy rówieśniczej	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia typologię zachowań przemocowych, podając ich konkretne przykłady i wskazując na zakres ich występowania w poszczególnych grupach wiekowych, - wymienia przejawy przemocy rówieśniczej, - omawia aspekty kultury przemocowej w grupach rówieśniczych, - wskazuje na zagrożenia związane z przemocą w Internecie, uwzględniając cyberprześladowanie;

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje symptomy mogące wskazywać, że uczeń jest ofiarą przemocy w szkole i Internecie, - omawia konsekwencje występowania zachowań przemocowych dla poszczególnych uczniów i całego oddziału szkolnego, - omawia wspierającą rolę oddziału szkolnego oraz wychowawcy.
<p>Posługuje się wiedzą dotyczącą ogólnoszkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy rówieśniczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omawia uwarunkowania prawne i instytucjonalne związane z wdrażaniem programów wychowawczo-profilaktycznych w szkole (akty prawne, niezbędne dokumenty, obowiązki osób zarządzających szkołą), - omawia założenia, w tym sposób konstruowania, programu wychowawczo-profilaktycznego ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących przemocy rówieśniczej (najważniejsze cele, zadania i sposoby ich realizacji oraz ewaluacji), - przedstawia i analizuje programy profilaktyczne dotyczące przemocy rówieśniczej rekomendowane w ramach systemu oświaty w Rzeczypospolitej Polskiej, - omawia założenia programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności dotyczących zjawiska prześladowania.
<p>Posługuje się wiedzą dotyczącą budowania klimatu szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie klimatu szkoły, - omawia wymiary klimatu szkoły, - omawia działania kadry pedagogicznej budujące pozytywny klimat szkoły, - omawia modele, techniki i programy budowania pozytywnego klimatu szkoły, z określeniem specyficznych warunków ich zastosowania, - analizuje znaczenie i przewidywany efekt poszczególnych działań w wybranych programach.

<p>Zestaw 3. Projektowanie i wdrażanie działań zapobiegających występowaniu przemocy rówieśniczej w szkole lub zespole szkół</p>	
<p>Poszczególne efekty uczenia się</p>	<p>Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia</p>
<p>Projektuje kompleksowe działania mające na celu zapobieganie przemocy rówieśniczej w szkole lub zespole szkół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie przeprowadzonych badań partycypacyjnych oraz innych dostępnych informacji, w tym ewaluacji wewnętrznej szkoły, przygotowuje program zapobiegania przemocy rówieśniczej zawierający w szczególności: odniesienia do wymiarów klimatu szkoły wpływających zarówno na rozwój poznawczy, jak i na pozytywne relacje interpersonalne, zestawy kompleksowych działań oraz instrukcji dla szkoły, poszczególnych oddziałów szkolnych, pedagoga szkolnego, wytyczne dla wychowawców dotyczące rozmów z rodzicami, zestawy zajęć i działań dla uczniów, takie jak: konspekty zajęć wychowawczych, kluby uczniowskie, zajęcia pozalekcyjne, wycieczki integracyjne.
<p>Wdraża opracowany program zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkole lub zespole szkół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wdraża zestawy instrukcji działań dla personelu szkoły, w tym nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego, wpływające na poprawę klimatu szkoły, - wdraża zestawy zajęć i działań dla uczniów, takie jak: konspekty zajęć wychowawczych, kluby uczniowskie, zajęcia pozalekcyjne, wycieczki integracyjne.
<p>Ewaluuje program zapobiegania przemocy rówieśniczej w szkole lub zespole szkół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzi z uczniami warsztat partycypacyjny dotyczący wdrożonych w szkole działań profilaktycznych i ich rezultatów, - zbiera i analizuje dane dotyczące realizacji programu zapobiegania przemocy rówieśniczej przez społeczność szkoły, w tym działań podjętych przez uczniów, wdrożonych przez pracowników szkoły rozwiązań antyprzemocowych, - identyfikuje problemy związane z wdrażaniem poszczególnych działań i proponuje ich zmianę lub dostosowanie, - omawia propozycje działań podtrzymujących i monitorujących wprowadzany program zapobiegania przemocy rówieśniczej.

6. Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji

1.1. Zestawy efektów uczenia się są sprawdzane wyłącznie za pomocą następujących metod: test teoretyczny, analiza dowodów i deklaracji, prezentacja multimedialna, wywiad swobodny.

1. Test teoretyczny (walidacja efektu uczenia się „Posługuje się wiedzą dotyczącą diagnozy zapobiegania przemocy w szkole” i efektu uczenia się „Posługuje się wiedzą dotyczącą badań partycypacyjnych” z zestawu efektów uczenia się 1 oraz walidacja wszystkich efektów uczenia się z zestawu efektów uczenia się 2).

2. Analiza dowodów i deklaracji w postaci analizy raportu z przeprowadzonych badań partycypacyjnych oraz przygotowania, wdrożenia i ewaluacji programu zapobiegania przemocy rówieśniczej (walidacja efektu uczenia się „Prowadzi badanie partycypacyjne” z zestawu efektów uczenia się 1 oraz walidacja wszystkich efektów uczenia się z zestawu efektów uczenia się 3).

3. Prezentacja multimedialna dotycząca opracowanego raportu z przeprowadzonych badań partycypacyjnych (walidacja efektu uczenia się „Prowadzi badanie partycypacyjne” z zestawu efektów uczenia się 1).

4. Wywiad swobodny – rozmowa z członkami komisji walidacyjnej (walidacja wszystkich efektów uczenia się z zestawu efektów uczenia się 1, 2 i 3).

1.2. Zasoby kadrowe

Proces walidacji odbywa się przed komisją walidacyjną składającą się z trzech członków. Wszyscy członkowie komisji walidacyjnej muszą posiadać co najmniej wykształcenie wyższe (magisterskie) i co najmniej trzyletnie praktyczne doświadczenie w pracy z dziećmi lub młodzieżą w szkołach lub placówkach systemu oświaty (osoby takie jak: nauczyciel, dyrektor szkoły, psycholog lub pedagog szkolny). Ponadto co najmniej jeden członek komisji walidacyjnej musi posiadać co najmniej dwuletnie doświadczenie w zakresie kierowania szkołą lub zespołem szkół oraz co najmniej jeden członek komisji walidacyjnej musi posiadać stopień naukowy doktora (w dyscyplinie naukowej: psychologia, pedagogika) i udokumentowane doświadczenie w pracy naukowej w zakresie problematyki przemocy rówieśniczej.

1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne

Instytucja certyfikująca musi zapewnić salę z dostępem do komputera, projektora lub rzutnika oraz ekranu (do przeprowadzenia prezentacji multimedialnej). Walidacja może być, w całości lub w części, prowadzona zdalnie (on-line), pod warunkiem stosowania przez instytucję certyfikującą narzędzi on-line zapewniających wiarygodne sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie kwalifikacji rynkowej osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się. Narzędzia i metody stosowane w walidacji prowadzonej zdalnie powinny w szczególności umożliwiać identyfikację osoby przystępującej do walidacji, samodzielność pracy tej osoby i zabezpieczenie przebiegu walidacji przed ingerencją osób trzecich.

2. Etapy identyfikowania i dokumentowania

Instytucja certyfikująca musi zapewnić kandydatom dostęp do doradcy walidacyjnego.

Osoba pełniąca funkcję doradcy walidacyjnego powinna posługiwać się wiedzą dotyczącą:

- 1) profilaktyki i zapobiegania przemocy szkolnej i rówieśniczej;
- 2) metod walidacji dla danej kwalifikacji rynkowej;
- 3) systemu kwalifikacji zawodowych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) organizacji i funkcjonowania systemu oświaty w Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Warunki, jakie musi spełnić osoba przystępująca do walidacji

Posiadanie kwalifikacji pełnej co najmniej na 6 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji lub ukończenie studiów pierwszego stopnia. Posiadanie kwalifikacji pedagogicznych niezbędnych do pracy w systemie oświaty (przygotowanie pedagogiczne w rozumieniu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Dz. U. z 2020 r. poz. 1289).

8. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na dziesięć lat